

Oleg Sencow laureatem nagrody im. Stanisława Vincenza

2020-11-25

Tegoroczna nagroda Rady Miasta Krakowa im. Stanisława Vincenza została wręczona 18 listopada podczas Międzynarodowego Kongresu Ekonomii Wartości - Open Eyes Economy Summit. Wyróżnieniem przyznawanym za wybitne osiągnięcia w popularyzacji kultury Europy Środkowo-Wschodniej został uhonorowany Oleg Sencow - ukraiński reżyser filmowy, prozaik i aktywista społeczny.

Tegoroczny laureat, Oleg Sencow, łączy działania artystyczne z zaangażowaniem w walkę o wolność i podstawowe prawa człowieka, zwłaszcza prawa osób prześladowanych i narażonych na represje. To nie tylko silny głos niepodległej Ukrainy, sprzeciw wobec bezprawnej aneksji Krymu, ale to także odwaga twórcy zaangażowanego, ale jednocześnie ważny uniwersalny głos sztuki manifestującej wolność słowa, niezawisłości i tożsamości naszego regionu. Sencow tworzy filmy, które nie są tylko wyrazem artystycznej indywidualności, ale są ważnym językiem dającym siłę i nadzieję - uzasadnia wybór Dominik Jaśkowiec, przewodniczący Rady Miasta Krakowa i Kapituły Nagrody Vincenza.

Zobacz wideo:

Oleg Sencow zadebiutował w 2012 roku filmem fabularnym „Gracz”, nagrodzonym na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Rotterdamie. W 2013 r. Sencow dołączył do Automajdanu, ruchu walczącego o wolność i prawa człowieka, a w sierpniu 2015 został skazany na 20 lat łagru. Po aresztowaniu i skazaniu Olega Sencowa Polska Akademia Filmowa wraz z Europejską Akademią Filmową zainicjowały apel filmowców z całego świata o jego uwolnienie, pod którym podpisało się wielu twórców filmowych i ludzi kultury, m.in.: Agnieszka Holland, Andrzej Wajda, Krzysztof Zanussi, Paweł Pawlikowski, Małgorzata Szumowska i inni. Akcje solidarności prowadziły narodowe akademie z całej Europy, a także festiwale filmowe w Berlinie, Wenecji, Krakowie i Warszawie. W 2017 r. podczas gali finałowej Krakowskiego Festiwalu Filmowego cała widownia kina Kijów podniosła kartki treści: „Uwolnić Olega Sencowa!”. W więzieniu Sencow nie przestał tworzyć - napisał trzy scenariusze filmowe, dwa zbiory opowiadań, dwie powieści i dziennik głodówki. We wrześniu 2019 r. Sencow został zwolniony z więzienia i powrócił na Ukrainę.

W koprodukcji estońsko-czesko-polskiej nakręcono film dokumentalny w reżyserii Askolda Kurowa pt. „Proces: Federacja Rosyjska vs. Oleg Sencow”. Reżyser obserwuje bezduszne procedury procesu oraz wysiłki rodziny, przyjaciół i prawników Olega, by ocalić go od więzienia. Światowa premiera filmu została zorganizowana w lutym 2017 roku na festiwalu filmowym Berlinale, podczas uroczystego pokazu współorganizowanego przez Europejską Akademię Filmową, która wybrała taki właśnie sposób na obchody swojego 30-lecia. Wybitni filmowcy europejscy, wśród których byli Agnieszka Holland i Volker Schlöndorff, demonstrowali wtedy swoje poparcie dla Olega Sencowa.

Wiosną 2020 roku miała miejsce premiera najnowszego filmu Sencowa - „Numery”. Film opowiada o ściśle uporządkowanym świecie dziesięciu liczb, w którym nagle pojawił się błąd powodujący stworzenie nowego świata. Film, zrealizowany na podstawie sztuki Sencowa,

określany jest jako dystopia i parabola, a jego powstanie interpretowane jest jako manifestacja wiary w wolność twórców, którym żadne kraty nie zamkną ust oraz wiary w siłę ideałów mocniejszej od największych potęg i mocarstw.

Za swoją działalność Oleg Sencow został uhonorowany nagrodą Pro Dignitate Humana przyznaną za zaangażowanie w obronę praw osób prześladowanych i narażonych na represje oraz niezłomną postawę w obronie praw jednostki i poszanowania godności ludzkiej. Jest także laureatem Nagrody Prezydenta Miasta Gdańska Neptun oraz Złotego Anioła przyznanego na Tofifest w Toruniu za „twórczą niepokorność”.

Dla środowiska filmowego Sencow jest symbolem nieugiętości w dawaniu świadectwa prawdzie: w twórczości i w życiu. Nieprzypadkowo w ostatnim słowie zmanipulowanego procesu cytuje Bułhakowa: „tchórzostwo nie jest jedną z najstraszliwszych ułomności, ono jest ułomnością najstraszliwszą”. Ta dewiza towarzyszyła mu w więzieniu i towarzyszy na planie filmowym – mówi o tegorocznym laureacie Nagrody im. Stanisława Vincenza Krzysztof Gierat, dyrektor Krakowskiego Festiwalu Filmowego.

Nagroda im. Stanisława Vincenza to wyróżnienie przyznawane od 2005 roku za wybitne osiągnięcia w popularyzacji kultury Europy Środkowowschodniej. Jej fundatorami byli: w latach 2005–2007 Instytut Studiów Wschodnich, a w latach 2008–2010 Prezydent Miasta Krakowa. Na mocy uchwały z 2011 roku nagroda przyznawana jest przez Radę Miasta Krakowa. Otrzymując Nagrodę Rady Miasta Krakowa im. Stanisława Vincenza, Oleg Sencow dołączył do wybitnego grona laureatów – dotychczas Nagrodę otrzymali: Tomas Venclova, Jiří Gruša, Krzysztof Czyżewski, Emil Brix, Agnieszka Holland, Tatiana Tołstoj, Andrzej Stasiuk, Martin Pollack, Magda Vášáryova, Serhij Żadan, Jacek Purchla, Jarosław Hrycak, Swietłana Aleksijewicz, Krzysztof Penderecki, G. Csaba Kiss.

Nagroda obejmuje gratyfikację finansową w kwocie 40 000 zł oraz prawo do używania tytułu: „Laureat Nagrody Rady Miasta Krakowa im. Stanisława Vincenza”.

Patron Nagrody - Stanisław Vincenz (1888-1971) - jest szeroko znany w polskiej i europejskiej kulturze i literaturze jako wybitny etnograf, eseista, filozof, ceniony pisarz, autor słynnej trylogii „Na wysokiej połoninie”. Był badaczem i wnikliwym znawcą kultury Huculszczyzny i Pokucia, organizatorem pierwszego zjazdu „małych ojczyzn” w szwajcarskim Vallamont i autorem koncepcji, zgodnie z którą nie tyle państwa, ile regionalne „małe ojczyzny” stanowią o więzi Europejczyków. Stanisław Vincenz był człowiekiem dialogu międzykulturowego i międzynarodowego, tak pisał o nim Józef Czapski:

Nieszczęśliwym jest człowiek, który nie spotkał w życiu nauczyciela, któremu się zdaje, że on jeden, że jego i tylko jego pokolenie się liczy, który nie spotkał w młodości człowieka, jakim dla mojego pokolenia był Vincenz, przyjaciel, który nam odkrywał „testamenta żywotów przeszłych” i był dla nas sumieniem historii.

Ceremonia wręczenia Nagrody im. Stanisława Vincenza odbyła się 18 listopada 2020 roku podczas drugiego dnia Open Eyes Economy Summit – Międzynarodowego Kongresu Ekonomii Wartości. Wzięli w niej udział: Dominik Jaśkowiec – przewodniczący Rady Miasta Krakowa, Robert Piaskowski – pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. kultury, który poprowadził

**Magiczny
Kraków**

ceremonię oraz Krzysztof Gierat – dyrektor Krakowskiego Festiwalu Filmowego, który wygłosił laudację. W imieniu laureata Nagrodę odebrał Konsul Generalny Ukrainy w Krakowie Waczesław Wojnarowskyj.

Open Eyes Economy Summit – Międzynarodowy Kongres Ekonomii Wartości jest organizowany w Krakowie od 2016 roku i gromadzi wybitne osobistości ze świata nauki, ekonomii i kultury. Kongres poświęcony jest ekonomii opartej na wartościach społecznych oraz idei zrównoważonego rozwoju. Tegoroczna, 5. edycja która odbyła się 17–18 listopada w Centrum Kongresowym ICE Kraków, przyjęła formę hybrydową – wystąpienia, rozmowy i prelekcje można było oglądać za pośrednictwem internetowej platformy streamingowej. Więcej informacji na stronie wydarzenia: www.oees.pl.